

Centrul pentru Jurnalism Independent - www.cji.ro

Raport de activitate - 2011

Despre CJI

Centrul pentru Jurnalism Independent este o organizație non-guvernamentală, non-profit care acționează pentru profesionalizarea presei prin păstrarea standardelor jurnalistice și prin dezvoltarea unui mediu echilibrat, onest și responsabil în mass-media.

Centrul pentru Jurnalism Independent militează pentru apărarea libertății de expresie ca drept fundamental al omului și condiție obligatorie a oricărei democrații.

Centrul pentru Jurnalism Independent contribuie la facilitarea dialogului social prin susținerea schimbărilor democratice, prin responsabilizarea factorilor de decizie și prin încurajarea participării active a cetățeanului.

Valorile Centrului pentru Jurnalism Independent

Interesul public

Libertatea de exprimare

Responsabilitatea

Transparența

Profesionalismul

Diversitatea

Ce face CJI:

Proiectele Centrului pentru Jurnalism Independent abordează: libertatea de expresie, liberul acces la informațiile de interes public, etica jurnalistică, profesionalizarea jurnaliștilor și consolidarea formelor asociative ale profesioniștilor de media, eliminarea cenzurii financiare

din presă, promovarea presei ca serviciu de interes public, transparența surselor de finanțare ale mass media, etc.

Centrul pentru Jurnalism Independent oferă instruire și asistență profesională jurnaliștilor și organizațiilor de presă din România, organizează cursuri, seminarii, dezbateri, mese rotunde. Peste 10.000 de persoane au beneficiat de cursuri de la înființarea CJI-ului, în 1994.

I. PROGRAME

1. Jurnalism non-linear – noiembrie 2009 - decembrie 2011. Programul a avut drept scop pregătirea jurnaliștilor pentru realizarea materialelor multimedia și familiarizarea managerilor de presă cu tehnicile online în vederea consolidării poziției lor pe piață. Un modul de pregătire pentru jurnaliști a fost elaborat și implementat de CJI în prima parte a programului (2010).

În cea de-a doua parte, echipa de proiect a avut întâlniri cu jurnaliști și a vizitat redacții din numeroase orașe ale țării (Brăila, Galați, Iași, Botoșani, Bacău, Focșani, Piatra Neamț, Craiova, Deva, Arad, Oradea, Cluj, Târgu Mureș, Sibiu, Târgu Jiu). Discuțiile au abordat teme precum: trecerea de la hârtie la format online, îmbunătățirea calității materialelor publicate și a standardelor etice în redacție prin intermediul *social media*. Drept rezultat, unele redacții și-au schimbat abordarea față de *social media*, iar altele au decis să introducă politici editoriale pentru produsele online.

Proiectul a fost susținut de **Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe** și implementat în parteneriat cu Clubul Român de Presă și Asociația Patronilor și Editorilor de Presă Locali (APEL)

2. Jurnalism de sănătate (Health Reporting Training Program - HEART), noiembrie 2010 – octombrie 2012. Programul își propune să îmbunătățească nivelul jurnalismului de sănătate în țările membre ale Uniunii Europene prin elaborarea și implementarea unui modul de training, precum și prin realizarea unei cuprinzătoare baze de date în domeniu. Programul este implementat de un consorțiu alcătuit din organizații din șapte țări (Estonia, Finlanda, Germania, Grecia, România, Spania) coordonat de Prolepsis – Institute of Preventive Medicine, Environmental and Occupational Health din Atena. Primul an de program a inclus faza de cercetare în care au fost elaborate studiile cu privire la situația programelor de pregătire și a materialelor despre jurnalismul de sănătate în Europa; în aceeași perioadă a mai fost elaborat un studiu referitor la nevoile și problemele domeniului, în viziunea jurnaliștilor din țările incluse în program.

Proiectul este cofinanțat de Comisia Europeană prin programul – Education and Culture DG – Life Long Learning.

3. **Cenzura economică în presă** – Scopul proiectului este să evalueze modul în care autoritățile publice – centrale sau locale – respectă legislația privind achizițiile publice, dar și cum s-a cheltuit banul public pentru publicitate în perioada campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale, octombrie – noiembrie 2009. Legislația referitoare la accesul la informațiile de interes public, vizitele de documentare sau discuțiile directe cu reprezentanții autorităților publice și cu jurnaliștii oferă o imagine cuprinzătoare a pieței de publicitate autohtone și a modului în care aceasta influențează independența editorială. Raportul rezultat în urma acestei ample activități de documentare a fost lansat în mai 2010.

Sub titlul Publicitatea publică: tot mai puțină transparentă, tot mai multă neîncredere, **raportul** prezintă o imagine a modului în care se alocă publicitatea publică în România, atât la nivel local, cât și la cel central. El ilustrează, de asemenea, modul în care sunt puse în practică și respectate prevederile legale privind accesul la informații în contractele de publicitate publică.

Responsabilitatea autorităților față de alocarea contractelor de publicitate constituie un al treilea obiectiv al raportului. Atitudinea mass-media, în special cea din comunitățile mijlocii și mici, față de alocarea publicității publice este un alt punct de interes.

Programul a fost susținut de **Open Society Justice Initiative** (New York).

4. **Presa și comunitățile de romi, ediția a III-a** - și-a propus să scoată în evidență problemele cu care se confruntă comunitățile de romi în încercarea de a accesa serviciile oferite de sistemul de sănătate. Jurnaliștii care au participat la program au realizat articole de analiză, investigații, reportaje și interviuri în format multi-media. Materialele au fost traduse în limba engleză.

Programul a fost susținut financiar de **Open Society Institute - Network Public Health Program**.

5. **Colorful but Colorblind, 2010 - 2011** – a avut drept scop combaterea stereotipurilor legate de romi prin intermediul materialelor de presă în format multimedia. Programul a pus accentul pe pregătirea profesională, dar și pe colaborarea dintre jurnaliștii romi și cei majoritari. În egală măsură el s-a adresat și elevilor de liceu cărora le-au fost dedicate

cursuri de educație civică și jurnalism. Astfel, programul a stimulat relatarea echilibrată a problemelor comunității române, prezența jurnaliștilor romi în mainstream media și a facilitat dialogul intercultural și înțelegerea reciprocă.

Proiectul a fost implementat de un consorțiu alcătuit din parteneri din cinci țări (Bulgaria, Ungaria, Slovacia, Cehia și România), coordonat de Transitions Online. Programul – cofinanțat de Comisia Europeană prin programul *Europa pentru cetățeni* - s-a încheiat în iulie 2011.

Colorful but colorblind – continuare. Pornind de la succesul primei ediții, partenerii au conceput un nou modul de pregătire ce le-a permis participanților să-și îmbogățească cunoștințele practice și să producă o nouă serie de materiale multimedia despre comunitățile de romi din România. Alte două serii de materiale sunt în pregătire. Programul urmează a se încheia în septembrie 2012.

7. Bursele Rosalynn Carter pentru jurnalism pe probleme de sănătate mintală, ediția 2011 - 2012 – Programul își propune să reducă stigmatizarea și discriminarea persoanelor care suferă de boli mintale, precum și să contribuie la eliminarea informației incorecte sau bazate pe stereotipuri. Începând cu 2007, anual doi jurnaliști români au beneficiat de burse, pe durata unui an calendaristic, ce le-au permis elaborarea unui proiect jurnalistic (investigație, reportaj, proiect multimedia etc).

Câștigătorii ediției 2010-2011 a Burselor Carter au fost [Hannelore Acârnușesei](#), *Ziarul Hunedoreanului* și [Clara Stănescu](#), *Gazeta de Sud*.

În România, programul este coordonat de [Centrul Carter](#) din Atlanta și administrat de CJI.

8. Europa multiculturală în presă, 2010–2011. Scopul programului a fost să îmbunătățească abilitățile jurnaliștilor din radioul și televiziunea publice de a promova comunicarea multiculturală. ONG-urile active în domeniul minorităților au reprezentat cel de-al doilea grup țintă al acestui program. CJI a organizat sesiuni de pregătire destinate jurnaliștilor din serviciul public de radio și televiziune, precum și cursuri menite a îmbunătăți capacitatea ONG-urilor de a comunica cu media. La finalul programului, jurnaliști și reprezentanți ai societății civile s-au întrunit în cadrul unei mese rotunde. Cinci jurnaliști români interesați de problema reflectării minorităților în presă au participat la conferința de încheiere a proiectului organizată la Haga.

Proiectul a fost inițiat de organizația **Mira Media** (Olanda) și implementat în colaborare cu Multicultural Institute (Cehia), Peace Institute (Slovenia), Center for Independent Journalism (Ungaria), Media Development Center (Bulgaria), Association of Ukrainians in Poland (Polonia), Sollentuna Föreningsråd (Suedia), Society of Goodwill (Slovacia) și Media Watch (Danemarca).

Proiectul a fost cofinanțat de *Programul Fundamental Rights and Citizenship* al Uniunii Europene.

9. Vocile comunității rome în societate (ediția a doua) – Acest program - coordonat de [Center for Independent Journalism](#) din Budapesta, și derulat în parteneriat cu Roma Media Center/Roma Press Agency www.mecem.sk din Kosice (Slovacia) și cu Centrul pentru Jurnalism Independent din București - și-a propus să combată stereotipurile și prejudecata ce însoțesc de obicei reprezentarea romilor în mass media, în încercarea de a diminua tensiunile sociale și de a deschide posibilități de comunicare între populația majoritară și cea de etnie roma.

Principalele activități ale proiectului au vizat producerea și diseminarea unor materiale multimedia destinate presei online din România, Slovacia și Ungaria.

Materialele produse de jurnaliștii români participanți la proiect (**Hannelore Acârnușei** – *Ziarul Hunedoreanului*, Deva, **George Lăcătuș** – *România Libera* și **Petru Zoltan** – *Jurnalul Național*) au avut drept subiect educația tinerelor de etnie roma.

Materialele realizate sunt disponibile pe site-ul proiectului (www.sosinet.hu), la categoria szomszédolás ('la vecini').

Programul a fost susținut financiar de [Open Society Foundation Media Program](#)

10. Școală de vară pentru liceeni, septembrie 2011 – Douăzeci de elevi din Constanța, Craiova, Focșani, Huși, Iași și București au fost initiați în jurnalismul vizual. Tinerii au învățat cum se realizează un material vizual, care sunt tehnicile de editare, cum se identifică un subiect, cum se face documentarea și ce înseamnă munca de teren, ce reprezintă o știre, care sunt caracteristicile scriiturii pentru mediul online. Materialele realizate de elevi sunt disponibile pe Blogoliceeni (<http://blogoliceeni.ro/>) - un site dedicat programelor pentru liceeni organizate de CJI. Acest program intensiv de jurnalism a fost susținut de Constantin Trofin (TVR), George Hari Popescu (FJSC) și Cristian Curus (România liberă). Programul a mai inclus o vizită de documentare la TVR și în redacția cotidianului România liberă.

Programul s-a bucurat de susținerea financiară a **Fundației Dinu Patriciu** și a **Băncii Comerciale Române**.

11. **Parlamentor** – Destinat în egală măsură utilizatorilor de internet din țară, precum și comunităților românești din străinătate, *Parlamentor.ro* și-a propus să devină o platformă pentru dezbateri relevante pe teme de maximă actualitate la Parlamentul European, în special din domeniul economic și social, dând astfel cetățenilor ocazia de a interacționa direct cu aleșii care îi reprezintă la Bruxelles și Strasbourg. Platforma include conținut video și audio interactiv (articole, interviuri, dezbateri și sesiuni de pregătire online, etc), contribuind astfel la o mai bună înțelegere a activității Parlamentului European. Dezbaterile online au fost completate de patru întâlniri offline. Patru dintre cei mai activi membri ai comunității online vor participa la o excursie de documentare la Bruxelles.

Proiectul - derulat de Hotnews.ro în parteneriat cu CJI - este co-finanțat de **Parlamentul European**.

12. Consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale companiei publice Tele-Radio Moldova, 2010 – 2011

CJI a participat la acest program în calitate de partener local al Centrului pentru Jurnalism Independent din Chișinău, având responsabilitatea de a organiza și susține programul de pregătire destinat jurnaliștilor moldoveni. De asemenea, CJI a organizat stagiile de documentare la București pentru directorii serviciilor publice de radio-televiziune din R. Moldova.

13. Closer to Oxford – program de dezbateri și lecturi critice în universități, 2010-2011

Programul – destinat studenților din București, Cluj, Iași și Timișoara – și-a propus să poziționeze mai bine mediul universitar ca spațiu deschis și influent în societatea românească, în dorința de a face mai accesibile practicile de dezbateri încă firave în România.

Programul a fost inițiat de Asociația Română pentru Oratorie și Dezbateri (ARDOR) și derulat în parteneriat cu Policy Center for Roma and Minorities. Susținerea financiară a fost asigurată de **CEE TRUST**.

14. **Media Sustainability Index** – Din 2001 CJI este coordonatorul local al acestui document elaborat de către International Research & Exchanges Board (IREX) în cooperare cu United States Agency for International Development (USAID). Scopul programului este de a oferi o analiză detaliată a situației presei în 80 de țări. În noiembrie 2011, peste zece jurnaliști, reprezentanți ai instituțiilor statului, ai unor asociații și organizații de presă s-au reunit într-un focus grup ale cărui concluzii au fost incluse în Raportul din 2012. (<http://www.irex.org/resource/romania-media-sustainability-index-msi>)

15. **Rolul dialogului social în promovarea incluziunii sociale active** – proiect inițiat de organizația CRIES din Timișoara cu scopul de a defini - pentru prima dată în România - indicatorii de bună stare în opt orașe ale țării. CIJ – în calitate de membru al Grupului de Inițiativă Locală (GLA) București - a găzduit întâlnirile echipei de proiect și sesiunile de training și a moderat întâlnirile cu trei grupuri omogene. CJI a participat la acest program ca voluntar. Programul a fost co-finanțat de **Fondul Social European – Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013**.

II. Alte activități:

Advocacy: CJI desfășoară o intensă activitate de advocacy. Temele abordate includ:

libertatea de expresie, legislația care vizează presa, transparența și responsabilitatea instituțiilor publice, buna guvernare (inclusiv problemele de etică a bunei guvernări), educația (accesul la educație, educația civică, etica în mediul academic).

CJI este preocupat și de problema accesului la sănătate și felul în care aceasta este reflectată de presă, de reglementarea Internetului și a comunicării electronice (Legea retenției datelor – declarată neconstituțională în România, pentru care însă UE a inițiat procedura de *infringement* - sau ACTA)

CJI este membru al *Alianței România Curată* – o alianță informală a mai multor organizații neguvernamentale care promovează buna guvernare, pe al cărei website sunt disponibile materiale ce monitorizează activitatea autorităților publice.

Alături de Active Watch – Agenția de Monitorizare a Presei, CJI coordonează activitatea Convenției Organizațiilor de Media (COM) ce reunește peste 30 de organizații și asociații de media din întreaga țară.

Consultanță. În 2011 CJI a oferit consultanță pentru:

- **televiziunea publică:** În septembrie 2011, CIJ a încheiat un parteneriat cu TVR pe baza căruia cele două organizații vor colabora la redefinirea misiunii și clarificarea mandatului de instituție publică al TVR. Au fost identificate valori esențiale pe care televiziunea publică trebuie să le promoveze și pe baza cărora se va formula o nouă misiune și viziune a acestei instituții, în cadrul primei Carte a TVR ce urmează a fi elaborată. CJI a contribuit la accentuarea prezenței publice a TVR și la îmbunătățirea legăturilor instituției cu publicul țintă. Astfel, CJI a facilitat întâlnirile dintre președintele TVR și jurnaliștii de mediu sau organizații neguvernamentale de mediu.
- **jurnaliști și organizații de media pe probleme de conținut:** CJI a oferit frecvent consultanță în probleme de conținut (inclusiv probleme legate de

conținutul online) și a acționat ca ombudsman în probleme de etică (protecția minorilor, prezumția de nevinovăție, etc) pentru publicații precum: *Ziarul Hunedoreanului, Gazeta de Sud, Monitorul de Botoșani sau Obiectiv Vocea Brăilei*.

- **jurnaliști și organizații de media pe probleme juridice:** CIJ este frecvent consultat cu privire la noua legislație (în special în legătură cu noul Cod Civil intrat în vigoare în octombrie 2011) sau la protecția jurnaliștilor. CJI îi ajută pe jurnaliști să găsească ajutorul necesar, explicându-le care le sunt drepturile și căile de acțiune.

Training pentru ONG-uri: CJI a împărtășit din experiența sa de advocacy la numeroase evenimente organizate de ONG-uri. În septembrie 2011, CJI a fost prezent la Forumul Organizațiilor de Mediu (Miercurea Ciuc), unde a susținut o sesiune dedicată activității de advocacy. În aceeași lună, CJI a susținut o sesiune de training pentru jurnaliști și comunicatori din sistemul public. Evenimentul a fost organizat de Camera de Comerț (Bistrița) și a pus accent pe Agenda Digitală a UE și impactul noilor tehnologii asupra comunicării publice.

În octombrie, CJI a susținut o sesiune de training pentru un grup de tineri artiști, în încercarea de a da o notă artistică clasicei activități de advocacy, în dorința de a o face mai atractivă pentru public.

CSR: CIJ a colaborat cu Avon Cosmetics pentru promovarea campaniei de luptă împotriva cancerului la sân. Astfel, CJI a participat la organizarea evenimentelor din Craiova și Timisoara, orașe în care compania a donat echipamente medicale sofisticate. CIJ a pregătit infomări de presă, vizite pentru jurnaliștii interesați și a organizat conferințe de presă.

Rețele sociale: Pagina de Facebook – ce numără cam 1800 membri - a intensificat prezența online a CJI-ului. În această perioadă se adaugă pagina de web și newsletter-ul (aproximativ 350 abonați).

III. Cursuri

CJI a continuat să organizeze cursuri pentru jurnaliști și/sau studenți la jurnalism. Agenda anului 2011 a inclus cursuri precum: *Curs de dicție, Redactarea textelor pentru ecran, Crearea unei publicații online pentru liceeni, etc.*

IV. Budget

The annual overall budget for 2011 was **228, 474 USD**.
The sources of funding are illustrated below:

Overall budget & sources of funds for 2011

